VIÐMERKINGAR

Gjaldsjavnahall!

Marjus Dam,
løgtingsma›ur

1,7 millión gjørdist til 100 milliónir eftir hæli - óney›ugt

Kvettingarsamgongan hevur ein trupulleika afturat - gjaldsjavnahall. Peningur floymir nú skeiva vegin. Vit keypa fyri meira uttanlanda enn vit útflyta.

Brimil - møguliga orsøkin til halli›:

• Ólavur Halgi var› seldur fyri 1,7 milliónir krónur.
• Ætlanin var ísta›in at fáa eitt vaktarskip fyri einar 20 milliónir krónur - og Nólsoyar Páll var› keyptur. Hann kom ongantí› at sigla - og endurgjald var› fingi› fyri keyp av skipinum frá franska klassanum.
• Sí›an skuldi eitt n‡tt vaktarskip byggjast fyri 40 milliónir. Ta› mátti fyri alt í ver›ini ikki byggjast í Føroyum - men heldur ikki har ta› kundi byggjast bíligast.
• Ta› var› tí bygt Noregi og kostar umlei› 100 milliónir krónur. Ta› liggur bundi› vi› norska kei - og bjargar ongum. Ta› er helst eitt gott og snotiligt skip. - ta› vilja vit vóna - tí ta› kostar nærum sum n‡ggjasti rækjutrolari okkara.

Sambandsfloksins loysn: Sambandsflokkurin tók undir vi› eini skilagó›ari loysn, nevniliga at n‡ta Beskytteren, i› vit fingu fyri at kalla onki. Men av tí, at talan var um danskt skip, var hendan loysn avskriva› av loysingarsamgonguni.

• Um okkara loysn var vald, høvdu vit havt eitt gott og bíligt vaktar og bjargingarskip!
• Onki gjaldsjavnahall hev›i veri›.
• Sambandsloysnin hev›i nú veri› ein gó› loysnsum vanligt.
• Loysingarpolitikkur vísir ta› altí› í tølum, tá 1-2 ár eru li›in.

Vetrarfri›ing í Nes kommunu

Súni í Hjøllum,
bygdará›slimur

Seinnu árini hava nakrar kommunur vetrarfri›a› bøin. Ta› merkir, at kommunan skal gjalda ávísa upphædd fyri at sey›urin ikki skal koma á bøin um veturin.

Spurningurin hevur onkuntí› veri› umrøddur í bygdará›num í Nes kommunu, men av tí at nógv er at brúka pening til, so hevur hetta máli› ikki veri› ra›fest frammarlaga.

Ein leyslig meting vísir, at kommunan kemur at gjalda gó›ar 3 mió. krónur fyri at loysa máli›.

Havandi fíggjarligu stø›una í kommununi í huga, so er tí›in nú komin til at loysa máli›. Loyvi mær tí at skjóta upp, at máli› ver›ur loyst solei›is, at kommunan í 3 ár setur av 1 mió. krónur um ári›. Sostatt ver›ur máli› loyst innan rímiliga tí› og uttan at ver›a alt ov tyngjandi fíggjarliga.

Úr ø›rum kommunum frættist, at úrsliti› av vetrafri›ingini hevur veri› gott, tí borgarar hava havt nógv betri møguleika at frí›ka um ogn sína.

Nes kommuna hevur ikki brúkt nógvan pening til frí›kan. Á fíggjarætlanunum plaga at standa eini 70-80.000 krónur, sum sjáldan hava veri› brúktar. Vónandi fer at ver›a vilji og orka í n‡valda bygdará›num til at geva hesum málinum størri ans.

H‡ruvognsskipanin í Havn

Gunnar Mohr
valevni til Tórshavnar b‡rá›

Fyri umlei› 20 árum sí›ani var stórt óskil innan h‡ruvognskoyringini í Havn. Ta› var veruliga so gali›, at tilverugrundalagi› hjá kvinnum og monnum, i› høvdu taxakoyring sum livibrey›, var álvarsliga hótt av framíhjá- og ítrivkoyring hjá persónum, sum ikki hoyrdu heima á hesum arbei›søki. Av teimum kanska 100 “taxabilum”, sum koyrdu í Havn, var minni enn helvtin h‡ruvognar í veriligum t‡dningi.

Til alla lukku var› hetta óskili› “rudda› av bor›inum”, og skipa› vi›urskifti fingin í lag vi› regluger› millum Tórshavnar b‡rá› og H‡rivognsfelagi›, sum í dag hevur tilverustø›i til uml. 50 taxabilar.

Í seinastuni hevur ta› víst seg, at “hol” er komi› í galdandi regluger›, vi› ta› at minibussar (10 pers.), sum ikki eru umrøddir í galdandi regluger›, eru komnir inn á øki› h‡ruvognskoyring, og eisini koyra bilar sum ikki eru heimahoyrandi í Tórshavnar Kommunu, hetta kann elva til avla›ing og óheppnar avlei›ingar mótvegis andanum í skipanini.

Fyri at fáa arbei›sumstø›urnar hjá h‡rivognskoyrarum í trygga legu, má eitt komandi b‡rá› -h‡ruvognsnevndin- og H‡rivognsfelagi› so skjótt sum gjørligt taka stig til eina a jourføring av galdandi regluger›.

Ein sunnur politikkur í sunnum b‡i.

Vegir, gongubreytir og fer›sla

Olga Østerø
valevni Sambandsfloksins

Tá eg var› spurd, um eg vildi stilla upp til b‡rá›svali› fyri Sambandsflokkin, fór eg at hugsa um, hvat manglar í okkara kommunu, og hvat i› kann gerast betri.

Ta› er umrá›andi, at ein b‡ur, sum Klaksvíkin, hevur vælskipa›a fer›slu, og at vegir og gongubreytir eru í gó›um standi.

Sum koyrilærari, sær ein ymiskt i› kundi veri› ø›rvísi.

Vánalig vegastrekki
Nøkur vegastrekki eru ógvuliga vánalig. Av og á ver›ur koyrt naka› av asfalti í holini, men eftir stuttari tí› er sama skili› aftur.

Sum dømi kann nevnast Árnafjør›ur. Har er vegurin so vánaligur, at ein hevur lítlan hug at koyra gjøgnum bygdina, og ta› er als ikki gott fyri bilarnar. Ta› er nógv fer›sla gjøgnum bygdina, tí har eru tvey arbei›spláss, sum fólk koyra til og frá.

Gongubreytir
Hyggur ein at gongubreytunum, so sær ta› ikki gott út. Nógvasta›ni er eingin kantur, og gongubreytin er ájavnt vi› koyrivegin. Hetta er vandamiki›, tí tá trongligt er, koyra bilarnir inn á gongubreytina, og mangan vi› nógvari fer›.

Nógvar gongubreytir eru ikki asfaltera›ar, og tá ta› regnar, gerast stórir hyljar. Hetta kunnu vit ikki bjó›a fótgangarunum.

Í nøkrum stø›um er trupult at koma fram vi› koyristólum. Ta› manglar at fella ni›ur í kantin á gongubreytini. Ta› er í heila tiki› sera trupult ella ógjørligt hjá fólki í koyristóli at koma inn í handlar og onnur almenn stø› í kommununi.

Men ta› mest vandamikla eru tey vegastrekki, har als eingin gongubreyt er. Sum dømi kann nevnast Gar›avegurin, su›ureftir fram vi› Sjómansskúlanum. Børn, sum ganga til og frá skúla vita ikki, hvar tey skulu ver›a á vegnum.

Vit eiga tí at fara undir at gera gongubreytir, har ta› manglar. Har gongubreytir eru, skulu tær asfalterast og kantar gerast.

Fer›slufor›ingar
Sum kunnugt ver›ur koyrivegurin eisini n‡ttur til spælipláss. Í økjum, har ungar familjur búgva, er hetta ein trupuleiki.

Fyri at bøta um trygdina hjá børnunum, eiga fleiri fer›slufor›ingar at ver›a lagdar út.

Her eru fleiri møguleikar. Ta› kunnu vera bungur úr asfalti, sum vit síggja ta› á Mylnugøtu. Tær fáast eisini í litum. Uttanlands sær ein ofta fer›slufor›ingar sum blómukassar.

Eg haldi, at best er, um tey sum búgva í økinum eru vi› at taka stø›u til, hvat slag av fer›slufor›ing, i› n‡tast skal. Ynski frá foreldrum um fer›slufor›ingar eiga at fáa sakliga vi›ger› í b‡rá›num.

Krossvegurin vi› Posthúsi›
Nógv hevur veri› tosa› um krossvegin vi› posthúsi›, har álvarslig óhapp hava veri›.

Vit vita, at ta› mangan ver›ur koyrt vi› nógvari fer›, og nógvir bilførarar hava ótta á sær, tá teir koyra gjøgnum krossvegin.

Ein rundkoyring hev›i hjálpt væl. Bí›iti›in gjørdist munandi styttri, og bilførarar vóru noyddir at minka fer›ina, tá teir nærka›ust. Fer›slan í hesum økinum gjørdist munandi tryggari.

Eg havi í stuttum nevnt nøkur vi›urskifti í sambandi vi› koyrivegir, gongubreytir og fer›slu í b‡num, sum eg kundi hugsa› mær, at komandi b‡rá› tekur upp og ger naka› vi›.

Gott val.

Íbú›arney›in í Havn

Álvur Kirke
valevni á lista Mi›floksins til b‡rá›svali›

Hví standa so nógvar íbú›ir tómar ?

Íbú›arney›in í Tórshavnar kommunu er stór. Hetta er ikki nakar n‡ggjur trupulleiki. Sama skili› hevur veri› í mong ár. Altí›, tá nóg miki› er av arbei›i, er íbú›artrot í Havn.

Nógvar gó›ar kreftir tosa og skriva um, at her má naka› gerast, og nógv eru uppskotini. Vit vita, at tørvurin er stórur. Og tørvur er á íbú›um bæ›i til ung og eldri, og til frísk og breka›. Øll vita, at á psykiatrisku deild á Landssjúkrahúsinum eru fólk, sum høvdu veri› útskriva›, um tey høvda nakra sta›ni at fari›. Menningartarna›, rørslubreka› og onnur tørva íbú›ir.

Um onkur er so heppin, at fáa eina íbú›, so er prísurin sera høgur, - og tey, sum heldur vilja byggja ella keypa hús, fáa eisini at vita, at prísurin er omanfyri ta›, sum vanlig fólk orka at gjalda.

Hetta ljó›ar ikki so gott, - men her er kanska ein vón. Tey flestu vita, at í Havn standa nógvar tómar íbú›ir og nógv tóm verilsi, sum eigararnar ikki vilja leiga út, mest orsaka av, at leiguinntøkur ver›a skatta›ar so hart, at ta› ikki loysir seg at leiga út.

Ta› má bera til at skatta leiguinntøkur solei›is, at húsaeigarar fáa hug til at leiga út. Skattamál er landsmál, men kommunan má kunna ávirka skattamyndugleikarnar, so loysn fæst á hesum máli.

Ta› hev›i veri› ein stór hjálp, um øll tey tómu verilsini, og allar tær tómu íbú›irnar í Havn vór›u útleiga›.

Størri útbo›i› er, lægri ver›ur prísurin, og minni skattur á leiguinntøkunum, merkir eisini lægri leigu.

Ta› er ikki rætt at noy›a fólk at leiga tómar íbú›ir út, men eg ivist ikki í, at um leiguinntøkur vóru skattar lagaligari, hev›i hetta gjørt stóran mun. Fleiri høvdu fingi› eina íbú›, og bíligari hev›i veri› at leiga.

VIÐMERKINGAR

Býráðslimur í 12 ár

Katrin Dahl
býráðslimur

Eftir at hava sitið sum býráðslimur í Tórshavnar kommunu í tólv ár, havi eg tikið ta støðu ikki at stilla uppaftur til komandi val. Hetta, lutvíst tí eg haldi at tólv ár aktivt í politikki er nóg mikið, her átti at verið eitt hámark, eingin skuldi sloppið at sitið í býráði ella á tingi í meira enn tólv ár í senn. Eisini er tað vegna aldur og av privatum orsøkum at eg ikki stilli uppaftur.

Eg fari at takka øllum teimum, sum hava stuðlað meg, bæði til valini og í mínum arbeiði sum býráðslimur, har eg altíð havi fingið positivan stuðul frá veljarunum.

Eisini fari eg at takka teimum starvsfólkunum í býráðsumsitingini, sum eg havi samstarvast við. Tað er ikki altíð lætt at starvast saman við politikkarum, men uttan gott samstarv við umsitingina hevði lítið komið burturúr. Hjartaliga takk fyri hesa tíðina, altíð hjálpsom, altíð góð at heita á og altíð góð í ráðum. Samstarvið við tykkum fari eg at sakna.

Hetta hevur verið ein áhugaverd tíð, sum eg ikki vildi verið fyri uttan.

Sum aktivur politikkari fært tú nógv, men mást eisini geva nógv.

Val stendur fyri durum, fleiri nýggj andlit verða at síggja í býráðnum eftir valið, við tað at vit eru fýra, sum ikki stilla uppaftur, og helst hevði tað verið gagnligt, um fleiri blivu útskift. Vit hava brúk fyri nýggjum kveistrum.

Tann politikkur, sum listi A hevur staðið fyri hesi seinastu mongu árini, hevur verið til stórt gagn fyri høvuðsstaðin. Vit eiga ein reinan og vakran bý, ein bý, har fólk trívast og eru góð við, ein høvuðsstað, sum vit kunnu vera stolt av.

Men stórar uppgávur liggja fyri framman. Býurin stendur fyri stórum avbjóðingum. Oljuvinnan krevur sítt á øllum økjum. Møguleikarnir hjá ferðavinnuni mugu útbyggjast. Umráðandi er at halda áfram við útbyggingini á tí sosiala, tí mentunnarliga og tí tekniska økinum, samstundis sum tað má førast ein skynsamur fíggjarpolitikkur.

Á lista A eru 17 dugnalig valevni, sum vilja halda áfram við sama útbyggingarpolitikki, sum listi A hevur staðið og stendur fyir.

Her eru fólk, kvinnur og menn, við stórum týdningarmiklum lívsroyndum. Fólk, sum hava drúgvar royndir í vinnulívinum, í ferðavinnuni, á mentunar og sosiala økinu m sum hava gott innlit í fíggjarviðurskifti.

Tí fari eg at mæla til, at um tú vilt høvuðsstaðnum væl, so set krossin við lista A ella eitt av valevnunum á lista A til býráðsvalið 21. november.

Hetta fyri at tryggja Havnini eina góða og trygga framtíð inn í hesa øldina.

Hellur/Kambsdalur /Fuglafjørður

Andrea Eldevig
Valevni til Fuglafjarðar Býráð

Aftur einaferð stendur val til býráðið fyri stavn, og hvør í sínum lagið roynir at tekkjast veljarunum, og vil eg her seta upp nakrar hugsanir, eg havi sett mær, nú eg eri eitt valevni til komandi býráðsval.

Havi mangan hugsað um, hvussu valevni og sitandi býráðslimir, kunnu siga frá, hvat teir vilja gera fyri borgararnar í kommununi, og mangan ásanna, at tað mangan lekur millum orð og gerðir, og tí vil eg heldur ikki her geva nøkrum nakað lyfti um, hvat eg vil gera, um eg verði vald inn í komandi býráð.

Fyrsta hugsjón mín er, at eg vil arbeiða fyri einari kommunu, íð er samansett av trimum bygdum, har hvør einasti borgari er við til at gjalda til heildina, og tí hava rætt til at fáa sín ágóða av heildarkøkuni, íð býráðslimirnir eru settir at skera sundur, so øll kunnu njóta av hesi køku.

Vit hava eina virkna kommunu, íð dagliga krevur eina skilagóða umsiting, og hava vit ein starvsfólkabólk, íð ger sítt til, at kommunan kann røkja tær uppgávur, sum henni er álagt, og vil tað tí verða ein treyt, at kommunupolitikkararnir gera karmarnar so góðar sum møguleiki, samstundis sum teir hava eitt vaki eyga við, at tilfeingið, kommuna hevur at ráða yvir, verður nýtt so skilagott, sum møguligt.

Við hesum í huga verða kommunupolitikkararnir noyddir at umsita ogn fólksins við skynsemi, og syrgja fyri, at kommunan er ein kommuna, har allir borgararnir fáa tann ágóðan, íð teimum tilkemur.

Á tí sociala økinum hava vit í dag eina góða skipan, bæði á barnaøkinum og eldraøkinum, treyðugt so, at ikki kundi verði møguleiki at gera tað betur, og í øllum førum halda støðið, so øll, íð brúk hava fyri tí, og hava virkisfýsni, kunnu gera brúk av sínum evnum á arbeiðsøkjum og frítíðarøkjum, og fáa møguleikar til hetta.

Vit hava eina kommunu, íð hevur tikið væl ímóti og stuðla væl á mentanarøkinum, og eigur hesin parturin eisini at verða stuðlaður í tann mun, kommunan hevur fíggjarkarmar til tess, tí nógvir møguleikar liggja á láni enn, og kundu óiva komi betur til sín rætt.

Á umhvørvisøkinum er kommunan eisini væl við, men enn restar nakað, og eru hetta viðurskifti, kommunan eisini má taka sær meir av, so íbúgvar og virksemi kunnu liva í einum umhvørvið, nútíðar samfelagið krevur, so inntøkumøguleikarnir hjá borgarum og kommunu kunnu gerast teir bestu, og hervið eisini kunnu gera nakað fyri borgaran í kommununi.

Búðstaðarviðurskiftini eiga eisini at gerast so umhvørvisvinarlig, bæði við bústaðarøkjum og atkomumøguleikum, at borgarin kann føla seg tryggan at búleikast í kommununi.

Skúla- og fríðtíðarvirksemi í kommununi eiga at verða so gott, hetta kann gerast, og eigur kommunan at gera karmarnar so rúmligar, so øll hava møguleikar at virka og nýta hesar møguleikar.

Her kundi verði nevnt fleiri møguleikar, men sum fyrr nevnt, so eru treytirnar tær, at møguleikarnir eru skaptir fyri tí fíggjarliga, eins og tað verða sett fólk, íð duga at umsita ong og tilfeingi, borgarin hevur litið teimum í hendi, og tá kann veruleiki verða aftanfyri lyftini.

Gott val.

Tað verður tikið til, at veljarin er stuttmintur

Schumann Hjaltalin
býráðslimur. Valevni fyri Sambandsflokkin

Næstsíðsta býráðsval var beint aftaná lagnudagin tann 6. oktober 1992 tá mest sum alt her í landinum vendist á høvdi. Kommunur vóru settar undir umsitng, skatta- prosentið fór heilt uppí topp. Táverðandi landsstýri álegði kommununum, at seta eitt skattaprosent millum 16 og 23 %. Fólk í hópatali misti arbeiðið, eins og nógv fólk fluttu av landinum. Fólk vóru rikin frá hús og heimi við hamarslagi í Fútarættinum. Alt virksemi steðgaði mestsum upp.

Tað sokallaða komunala sjálvstýrið ella tann kommunali sjálvavgerðarrætturin var burtur. Fíggjarætlanir sum kommununar høvdu lagt, vóru skúgvaðar til viks.

Komunala eftirlitið hjá landsstýrinum skuldi nú nærmast stýra kommununum, hetta eftirlitið, sum hevði givið loyvið til allar lántøkunar sum kommununar høvdu tikið, nú var ov seint. Men verðuleikin var so har.

Her máttu allar góðar kreftir bróta upp um armar og so var farið til verka á nýggjárinum í 93.

Nógv av tí arbeiði sum var neyðugt at gera var útsett, fólk vóru søgd úr starvi og tey, sum vóru eftir máttu renna skjótari. Rationaliseringar og sparingar vóru gjørdar og neyðugt var at klára seg við minni peningi. Mestsum ongar íløgur vóru gjørdar.

Eftir tað mest báldrutu tíðarskeiði í nýggjari tí, hevur tað eydnast okkum at svara øllum skildum, sum kommunan hevur.

Virksemi í kommununi er í dag økt soleiðis, at tað í dag er arbeiði til allar hendur, men tá ringast stóð til var arbeiðsloysið um 25 %.

Við tí sum her er nevnt kunnu vit ikki leggja okkum afturá og rokna við, at nú er alt í fínsta lagi, tað eru enn nógvir trupuleikar á vegnum, sum skulu loysast og hetta verður ikki loyst av sær sjávum.

Meðan vit bíða

Ása Olsen,
valevni hjá Sjálvstýrisflokkinum í Suðurstreym

Eftir at býráðsvalið verður tann 21. november, lat okkum so líta eitt sindur aftur um bak.

Somu politikarir, ið í dag fylla bløðini við alskyns vallyftum til komandi býráðsval, gjørdu tað sama bæði í 1992 og í 1996. Hvat hevur so forða teimum hesi árini í at halda givin lyftir, tá ið teir enn einaferð mugu útaftur til veljaran við somu patentloysnum.

Um vit hyggja at inntøkuni hjá kommununi hesi seinastu fýra árini, so kann ikki sigast annað enn, at vit hava havt uppgangstíðir við hægri og hægri inntøku á hvørjum ári. Tí er tað sera tankavekjandi at lesa, hvussu nógv boð uppá loysnir, sitandi býráðslimir skriva um í bløðunum, á barnaansingar- og eldra økinum, nú tað aftur stundar til býráðsval.

Tíverri strekkja hesi lyftir teir nú koma við neyvan longur, enn undanfarin valskeið, tí í roynd og veru er tað langt frá, at koma við boðum uppá hvussu tingini kunnu loysast, og í veruleikanum at loysa trupulleikarnar.

Kann vera at tað skuldi verið býráðsval oftari, tí tað tykist sum tað fær allar sitandi býráðslimir til at leggja høvdið í blot, fyri at vísa á loysnir, ið nøkta tørvin, so møguliga ein ikki bert hevur boð uppá, hvussu tingini skulu gerast í skrift, men í verki.